

Sárosmegyei Közlönyt, utóbb éveken át az Abaúj-Kassai Közlönyt. Tagja volt hosszú éveken a városi törvény-hatósági és közigazgatási bizottságnak; részt vett a felsőmagyarországi múzeum megteremtésében s annak egy ideig titkára is volt. 1884-ben szervezte a városi ipariskolát s ennek mintaszerűsége az egész országra hatást gyakorolt.... Hatást gyakorolt írással és szóval az egész fölvidék kulturmozgalmaira. Cikkeit szívesen olvasták, szónoklatait örömezt hallgatták.....1889-ben Csáky Albin miniszter és Berzeviczy államtitkár ... temes megyei tanügy vezetésére állította.... Hogy Kassán mily becsben részesült

s hogy mily veszteségnek tartotta a város az ő távozását, erről ékesen tanúskodik az a meleghangú átirat, melylyel a város nevében a tanács elbúcsúzik tőle”.

#### Felhasznált irodalom:

[http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/ormeny\\_kereskedok\\_tokaj\\_hegyaljan/](http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/ormeny_kereskedok_tokaj_hegyaljan/)

[http://www.magyarormeny.hu/uploads/file/fuzetekfileok/eogyke\\_2010apr\\_1-48\\_VEGSO.pdf](http://www.magyarormeny.hu/uploads/file/fuzetekfileok/eogyke_2010apr_1-48_VEGSO.pdf)

[http://mult-kor.hu/20100212\\_a\\_rodostoi\\_hazak\\_utolso\\_pillanatai](http://mult-kor.hu/20100212_a_rodostoi_hazak_utolso_pillanatai)

BONA GÁBOR: Az 1848/49-es szabadságharc örmény hősei Bp. 1995. OÖÖ.



## Karácsony Ernő emlékkiállítás

Szamosújváron az örmény kulturális központban, 2017. július 1.-én

### Benedek Katalin

művészettörténész

Hölgyeim és Uraim!

Öröm és hiány ez a ma nyíló tárlat. Hiány, mert *Karácsony Ernő* már nincs közöttünk. Hiány még akkor is, ha a halál számára talán megváltást jelentett.

De többet az örömről: 30 évnyi alkotói tevékenység, mintegy 50 hazai és külföldi kiállítás vallanak e termékeny művészpályáról. Zárójelben jegyzem meg azt a sejtésemet, hogy a korán elhaló, sokat alkotó művészek szinte kezdettől fogva érzik, hogy sietniük kell. Ezen alkalommal egy kamara jellegű emlékkiállításon villan föl Karácsony Ernő alkotói arcképe. Egy kényszerűen lezárult életmű darabjaival találkozunk. A *Tarisnyás Csilla* gondozásában megvalósult kiállítás alkalmat kínál, hogy



*Benedek Katalin*

nagyvonalakban bepillantassunk a Karácsony Ernőt foglalkoztató témákba, ráleljünk sajátos stílusára, alkalmazott technikáira. Természetesen a művek egyben önvalomások is. Hol beszédesebbek, hol szűkszavúbbak. Ilyen értelemben is lehet sokatmondó egy csendélet vagy egy tájkép.

Immáron hatodik alkalommal állhatok a festő képei elé. Hirtelen felidéződik bennem például az Operaház Vörös Szalonjában tartott megnyitó előtt néhány perc, az eseményre összegyűlt és a képeket nézegető emberek csoportja, miközben Karácsony Ernő kissé szorongva, félrehúzódva és elgondolkodva várja az ilyenkor szokásos vernisszázs-ceremóniát.

Az emlékkiállítás főszereplője erdélyi magyarörmény származású székely képzőművész, a müncheni, majd nagybányai iskola mesterének, *Hollósy Simon*nak fajtájából való. Közélebről, a Nagybányához kötődő festődinasztiából származott. Szinte genetikusan, zsigereiben érezte a közvetlen természetélményt. Apai nagybátyja *Karácsony János* festőművész. Érzékeny akvarelljeit a Magyar Nemzeti Galéria is őrzi. Karácsony Ernő Hollósy szellemi örökségét vitte magával. Erről a szemléletről Hollósy Simon szavait említem: "Ilyen iskola minden embert egyenként, egyénileg fejleszt, nemcsak kivitelben, de nézni-látni tanít a szó legszorosabb értelmében szellemileg is." A székelyudvarhelyi születésű festő azonban nem volt Nagybánya-epigon. Ő egy más kor gyermeke. Nyugalanságára, mozgalmas életére ráfelelnek megfestett tájai. Elsősorban fái tolmácsolják lelkiállapotát, mely nem derűs. („Depressziós térségek festőjeként, annyi kint, tehetetlenséget átélve, lehetnék-e más? A derű festője egy derűsebb történelemmel lehetnék.”-nyilatkozta 1997-ben.) Ezek a teremtmények - olykor feszületben végződve - büszkén törnek az ég felé, megtörnek, hajladoznak. Akárcsak alkotójuk.



Ahogy a vihar tépi őket, ahogy a nap rájuk süt. Összemosódnak egymással, fölfelé felhők, párák, ködök, baljóslatú gomolygásában folytatódik a látvány. Nincs éles határ ég és föld között, a valóság és az álom között sem. A természet fájdalomtól vonagló arcot ölt, szél súvít a kínban tekerdő formákban. De néha, pillanatokra becsillan a fény, ettől elviselhető. Fenyők adják elő drámájukat. Velük azonosul a fenyő-lelkű művész. A tájfestő a természetből átértelmezett, szinte végteletlenített formákkal jeleníti meg az álmot, az ébredést, erdei sziréneket. A táj- és hangulatélmény a szent Hargita erdeinek,



*Tarisnyás Csilla, a Pro Armenia Alapítvány elnöke*

tisztásainak megörökítésekor a legőszintébb. Ilyenkor szinte gyengédséggel övezi a szigorú és fenséges hegyeket, a hajnali és őszi vidéket. A Gyilkos-tó fatörzsei képtelenek kiszakítani magukat a táj lidérces fogságából. A dinamikus ecsetvonásokkal felvitt izgatott sárgák, lilák, izzó vörösek jól visszaadják alkotójuk vibrálását, belső háborúját. A néhol alkalmazott józan fehér kereten futó színes vonal is utal a belül dúló háborgásra. Ez az apró utalás ötletes megoldást kínál a valóság és a látomás elválasztásához. A drámaiság megjelenítése és érzékeltetése mellett virágos és aktos csendéletein az érzékiség hagy nyomot, egyfajta ösztönvilág férkőzik a képekbe. Másutt meg ráérezünk, hogy az



László Zita színművész

átírt, az absztrakció felé elmozduló stílusban fogant művek tulajdonképpen lelkiállapotot kivetítések. Intenzív színei magukkal rántanak, feszültséget keltenek.

Nem a jelen bemutató feladata, hogy Karácsony Ernő művészi fejlődését illusztrálja. Annyit azért elmondok, hogy 2005 körül palettája további színekkel gazdagodott, térépítése határozottabbá vált, összegzőbb, sűrítettebb kompozíciói születtek.

Sok érdekes példát találhatunk arra, hogy Karácsony Ernőt művészi útja milyen ígéretes kifejlődés felé vezetett volna. Életműve így, töredékesen is egész.

Köszönöm a figyelmüket.



Hencz József és Hencz Márk zeneművészek

### Karácsony Ernő – Lélekdarabkák

A kiállítás megnyitását követően *Lélekdarabkák* c. pódiumműsorral emlékezünk a festőművészre, amelyet *László Zita* (szatmárnémeti színművész, *Hencz József* (zongora) és *Hencz Márk* (fuvola) zeneművészek adtak elő. László Zita a művész életét, vívódásait személyes élményei, vers idézetek, énekek összefűzésével igen nagy átéléssel mutatta be, amely a közönséget a füllesztő hőség ellenére is

teljesen lenyűgözte. A szöveg - zene váltakozása nagyszerűen érzékeltette Karácsony Ernő hangulati váltásait, különösen a képei díszletszerű háttérével. A zsűfólasig megtelt teremben a közel egy óra hosszúságú előadás során egy pissenés sem hallatszott, majd véget nem érő tapssal jutalmazta a közönség a művészeket. Felejthetetlen előadás volt.

M